

КИЇВСЬКИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ ГОСПОДАРСЬКИЙ СУД

04116 м.Київ, вул. Шолуденка, 1

(044) 230-06-58

ПОСТАНОВА ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

"20" травня 2014 р.

Справа № 910/1631/14

Київський апеляційний господарський суд у складі колегії суддів:

головуючого: Гаврилюка О.М.

суддів: Коротун О.М.

Майданевича А.Г.

за участю секретаря судового засідання Шалівського В.О.

за участю представників

від позивача: Татарченко В.Г. – дов. від 28.01.2014 року б/н

від відповідача: Ляпін Д.В. – дов. від 19.02.2014 року б/н

розглянувши апеляційну скаргу Приватного акціонерного товариства „Енергошляхбудмеханізація” на рішення господарського суду міста Києва від 01.04.2014 року

у справі № 910/1631/14 (суддя Мандриченко О.В.)

за позовом Публічного акціонерного товариства „Укренергобудмеханізація” (м. Київ)

до Приватного акціонерного товариства „Енергошляхбудмеханізація” (м. Київ)

про розірвання договору та стягнення 181 801 грн. 41 коп.

ВСТАНОВИВ:

До господарського суду міста Києва звернулося Публічне акціонерне товариство „Укренергобудмеханізація” з позовом та уточненнями до нього до Закритого акціонерного товариства „Енергошляхбудмеханізація” (переіменоване в Приватне акціонерне товариство „Енергошляхбудмеханізація”) про стягнення з відповідача на користь позивача 121 315 грн. основного боргу з орендної плати за період з січня 2009 року по липень 2010 року, 5 327 грн. 36 коп. пені, 25 564 грн. 64 коп. втрат від інфляції, 29 053 грн. 13 коп. 3% річних та про розірвання укладеного між сторонами договору оренди механізмів від 01.01.2008 року № 26.

Рішенням від 01.04.2014 року господарський суд міста Києва позов задовольнив частково. Стягнув з ЗАТ „Енергошляхбудмеханізація” на користь ПАТ „Укренергобудмеханізація” 121 315 грн. заборгованості з орендної плати, 5 327 грн. 36 коп. пені, 10 928 грн. 32 коп. 3% річних, 4 895 грн. 82 коп. інфляційних втрат та 3 803 грн. 80 коп. витрат по сплаті судового збору. Розірвав договір оренди механізмів від 01.01.2008 року № 26, укладений між ЗАТ „Енергошляхбудмеханізація” та ПАТ „Укренергобудмеханізація”. В задоволенні іншої частини позову відмовив. Повернув з Державного бюджету України на користь ПАТ „Укренергобудмеханізація” 122 грн. 24 коп. надмірно сплаченого судового збору.

Не погоджуючись із зазначеним рішенням місцевого господарського суду ПрАТ „Енергошляхбудмеханізація” звернулося до апеляційного господарського суду з апеляційною скаргою, в якій просить рішення господарського суду міста Києва від 01.04.2014 року по справі № 910/1631/14 скасувати повністю та прийняти нове рішення, яким відмовити в задоволенні позову.

Ухвалою Київського апеляційного господарського суду від 22.04.2014 року апеляційна скарга ПрАТ „Енергошляхбудмеханізація” була прийнята до провадження та призначено розгляд справи № 910/1631/14 у судовому засіданні за участю представників сторін.

В судовому засіданні 20.05.2014 року представник відповідача підтримав вимоги апеляційної скарги. Представник позивача проти вимог апеляційної скарги заперечував з підстав, викладених у відзиві на апеляційну скаргу.

Дослідивши докази, що є у справі, заслухавши пояснення представників сторін, перевіривши застосування норм матеріального та процесуального права судом першої інстанції, обговоривши доводи апеляційної скарги судова колегія апеляційного господарського суду дійшла висновку, що апеляційна скарга підлягає задоволенню частково, рішення місцевого господарського суду має бути скасовано в частині пунктів 2, 4 резолютивної частини з прийняттям нового рішення по справі про відмову в позові в цій частині, а в частині пунктів 1, 3, 5 залишено без змін, виходячи із наступного.

Відповідно до ч. 1,2 ст. 283 Господарського кодексу України за договором оренди одна сторона (орендодавець) передає другій стороні (орендареві) за плату на певний строк у користування майно для здійснення господарської діяльності.

У користування за договором оренди передається індивідуально визначене майно виробничо-технічного призначення (або цілісний майновий комплекс), що не втрачає у процесі використання своєї споживчої якості (неспоживна річ).

Ч. 6 ст. 283 ГК України визначено, що до відносин оренди застосовуються відповідні положення Цивільного кодексу України з урахуванням особливостей, передбачених цим Кодексом.

Відповідно до ст. 759 Цивільного кодексу України за договором найму (оренди) наймодавець передає або зобов'язується передати наймачеві майно у користування за плату на певний строк.

Як вірно встановлено місцевим господарським судом та підтверджується матеріалами справи 01.01.2008 року Відкрите акціонерне товариство „Укренергобудмеханізація” (орендодавець) та Закрите акціонерне товариство „Енергошляхбудмеханізація” (орендар) 01 січня 2008 року було укладено договір оренди механізмів № 26, відповідно до умов якого орендодавець передає, а орендар бере в тимчасове володіння та користування наступне обладнання та механізми (далі – майно), без права викупу і передачі третій особі: Екскаватор ЕО – 5111 госп. № 924 вартістю 40 000 грн., орендна плата 892 грн.; Екскаватор ЕО-4121Б госп. № 154 вартістю 45 000 грн., орендна плата 552 грн.; Навантажувач Г-34 госп. № 18 вартістю 100 000 грн., орендна плата 1 785 грн.; Бульдозер ДЗ-42 госп. № 292 вартістю 38 000 грн.,

орендна плата 509 грн.; Екскаватор ЕО-2621 госп. № 287 вартістю 28 000 грн., орендна плата 295 грн.; Асфальтозмішувач госп. № 1-974 вартістю 50 000 грн., орендна плата 442 грн.; Коток ДУ-54 госп. № 307 вартістю 70 000 грн., орендна плата 163 грн.; Коток ДУ-47Б госп. № 304 вартістю 7 000 грн., орендна плата 163 грн.; Модель Е-441 госп. № 1-1229 вартістю 1 500 грн., орендна плата 47 грн.; Автогрейдер ДЗ-143 госп. № 912 вартістю 40 000 грн., орендна плата 552 грн.; Клин-баба госп. № 1-842 вартістю 350 грн., орендна плата 31 грн.; Верстат УНБР-10В госп. № 1-918 вартістю 400 грн., орендна плата 53 грн.; Верстат рад. сверл. госп. № 1-908 вартістю 2 000 грн., орендна плата 88 грн.; Водопідігрівач вартістю 500 грн., орендна плата 39 грн.; Автозаправочний пункт АБП госп. № 1-1331 вартістю 5 000 грн., орендна плата 107 грн.; Агрегат зварювальний АЗБ-300 госп. № 1-154 вартістю 1 000 грн., орендна плата 61 грн.; Бульдозер ДЗ – 110 госп. № 121 вартістю 48 000 грн., орендна плата 606 грн.

Згідно з ч. 1 ст. 762 ЦК України за користування майном з наймача справляється плата, розмір якої встановлюється договором найму.

А ч. 1 ст. 286 ГК України визначено, що орендна плата – це фіксований платіж, який орендар сплачує орендодавцю незалежно від наслідків своєї господарської діяльності. Розмір орендної плати може бути змінений за погодженням сторін, а також в інших випадках, передбачених законодавством.

Відповідно до п.п. 4.1, 4.4 договору від 01.01.2008 року № 26 майно, що орендується повинно бути передано орендодавцем та прийнято орендарем протягом 10-ти діб з моменту підписання даного договору та вважається переданим покупцю після складання акту прийому-передачі. Після цього моменту, ризик випадкового знищення або пошкодження майна, що орендується несе орендар.

В п. 5.1 договору від 01.01.2008 року № 26 сторони погодили, що термін оренди складає 1 рік, з моменту складання та підписання акту прийому – передачі сторонами. Крім того термін оренди може бути змінений шляхом підписання додаткової угоди або на умовах, які передбачені даним договором (п. п. 5.1, 5.2 договору).

На виконання умов договору позивач передав відповідачу у тимчасове володіння та користування майно, яке визначене у п. 2.1 договору від 01.01.2008 року № 26, що підтверджується підписаним повноважними представниками сторін актом прийому-передачі механізмів від 01.01.2008 року.

Ч. 5 ст. 762 Цивільного кодексу України визначає, що плата за користування майном вноситься щомісячно, якщо інше не встановлено договором.

Відповідно до п. 6.1 договору від 01.01.2008 року № 26 розмір орендної плати щомісячно становить 6 385 грн. (з урахування ПДВ 20%). Орендна плата сплачується в безготівковому порядку на поточний рахунок орендодавця з моменту підписання акта прийому - передачі орендованого майна наперед за кожний наступний місяць оренди не пізніше 5 числа поточного місяця (п. 6.2 договору).

Крім того, у п. 6.3 договору від 01.01.2008 року № 26 сторони погодили, що зміна умов про розмір орендної плати оформлюється додатковою угодою до цього договору.

Даний договір діє до 31.12.2008 року, але у будь-якому разі до повного виконання сторонами своїх зобов'язань. (п.14.7 договору)

Позивач зазначав, що після закінчення строку дії договору відповідач орендоване майно не повернув, а фактично продовжує його використання, не сплачуючи при цьому орендні платежі.

Відповідач стверджував, що майно було повернуто по акту приймання-передачі, а автоматичної пролонгації договору оренди не було передбачено, а отже і відсутні підстави для стягнення орендної плати.

Відповідач надав суду першої інстанції акт прийому-передачі механізмів по договору від 01.01.2008 року № 26 за підписом Андрощука М.Н., та довіреність на одержання цінностей від 31.12.2008 року на бланку суворої звітності серії БАП № 025846, виписана від імені позивача на ім'я Андрощука М.Н.

Місцевим господарським судом було вірно встановлено, що акт прийому-передачі не містить будь-яких відомостей про повернення майна з оренди. В акті не зазначено, яка саме сторона передала, а яка прийняла майно. Також вищезазначений акт прийому-передачі не містить відбитку печатки позивача.

В свою чергу позивач у додаткових поясненнях по справі зазначає, що акт прийому-передачі від 31.12.2008 року ним не підписувався, а довіреність позивачем не видавалась. Андрощук М.Н. був звільнений з роботи у ВАТ „Укренергобудмеханізація” 01.03.2005 року та не мав з того часу будь-яких повноважень діяти від імені позивача.

Враховуючи вищевикладене колегія суддів апеляційного господарського суду погоджується з висновком місцевого господарського суду про те, що поданий відповідачем акт прийому-передачі механізмів по договору від 01.01.2008 року № 26 є неналежним чином оформленим, недостовірним та таким що не має будь-якої юридичної сили.

Статтею 763 ЦК України передбачено, що договір найму укладається на строк, встановлений договором, а згідно ч. 4 ст. 284 ГК України строк договору оренди визначається за погодженням сторін. У разі відсутності заяви однієї із сторін про припинення або зміну умов договору оренди протягом одного місяця після закінчення строку дії договору він вважається продовженим на такий самий строк і на тих самих умовах, які були передбачені договором.

Відповідно до ч. 1 ст. 764 ЦК України якщо наймач продовжує користуватися майном після закінчення строку договору найму, то, за відсутності заперечень наймодавця протягом одного місяця, договір вважається поновленим на строк, який був раніше встановлений договором.

Враховуючи те, що в матеріалах справи відсутні докази на підтвердження волевиявлення орендодавця щодо припинення договірних відносин, відсутності задокументованого факту повернення об'єкта оренди і вчинення орендарем будь-яких дій щодо припинення їх дії, колегія суддів апеляційного господарського суду приходить до висновку про те, що відбулося

продовження дії договору оренди механізмів від 01.01.2008 року № 26 відповідно до ст. 764 ЦК України, ч. 4 ст. 284 ГК України.

Такого ж висновку дійшов і Вищий господарський суд України в постановах від 18.07.2012 року № 5004/1788/11 та від 14.06.2012 року № 5021/2900/2011.

Ч. 1 ст. 193 Господарського кодексу України встановлює, що суб'єкти господарювання та інші учасники господарських відносин повинні виконувати господарські зобов'язання належним чином відповідно до закону, інших правових актів, договору, а за відсутності конкретних вимог щодо виконання зобов'язання – відповідно до вимог, що у певних умовах звичайно ставляться і до виконання господарських договорів застосовуються відповідні положення Цивільного кодексу України з урахуванням особливостей, передбачених цим Кодексом.

Ч. 2 ст. 193 Господарського кодексу України визначено, що кожна сторона повинна вжити усіх заходів, необхідних для належного виконання нею зобов'язання, враховуючи інтереси другої сторони та забезпечення загальногосподарського інтересу. Порухення зобов'язань є підставою для застосування господарських санкцій, передбачених цим Кодексом, іншими законами або договором.

До виконання господарських договорів застосовуються відповідні положення Цивільного кодексу України з урахуванням особливостей, передбачених цим Кодексом.

Відповідно до статей 525, 526 Цивільного кодексу України, зобов'язання має виконуватись належним чином, відповідно до умов договору та вимог цього Кодексу, інших актів цивільного законодавства, а за відсутності таких умов та вимог – відповідно до звичаїв ділового обороту та інших вимог, що звичайно ставляться, одностороння відмова від виконання зобов'язання або одностороння зміна його умов не допускається, якщо інше не встановлено договором або законом.

Відповідно до ч. 3 ст. 285 ГК України орендар зобов'язаний берегти орендоване майно відповідно до умов договору, запобігаючи його псуванню або пошкодженню, та своєчасно і в повному обсязі сплачувати орендну плату.

Як зазначає позивач, протягом строку дії договору мало місце порушення відповідачем зобов'язання щодо своєчасності та повноти сплати орендної плати. В порушення умов договору оренди від 01.01.2008 року № 26 відповідач допускав прострочення сплати вказаних платежів за січень 2009 року – липень 2010 року, внаслідок чого у нього утворилася заборгованість у розмірі 121 315 грн.

Відповідно до ч. 2 ст. 614 ЦК України відсутність своєї вини доводить особа, яка порушила зобов'язання.

Відповідач не надав суду доказів погашення заборгованості з орендної плати, відтак колегія суддів апеляційного господарського суду приходить до висновку, що місцевий господарський суд дійшов вірного висновку, що з відповідача підлягає стягненню 121 315 грн. орендної плати.

Відповідачем було заявлено про застосування строку позовної давності.

Відповідно до ст. 256 Цивільного кодексу України позовна давність – це

строк, у межах якого особа може звернутися до суду з вимогою про захист свого цивільного права або інтересу.

Загальна позовна давність встановлюється тривалістю у три роки (ст. 257 ЦК України).

Згідно з ст. 258 ЦК України для окремих видів вимог законом може встановлюватися спеціальна позовна давність: скорочена або більш тривала порівняно із загальною позовною давністю. Позовна давність в один рік застосовується, зокрема, до вимог, про стягнення неустойки (штрафу, пені).

Перебіг позовної давності починається від дня, коли особа довідалася або могла довідатися про порушення свого права або про особу, яка його порушила (ч. 1 ст. 261 ЦК України).

У зобов'язальних правовідносинах, в яких визначено строк виконання зобов'язання, перебіг позовної давності починається з дня, наступного за останнім днем, у який відповідне зобов'язання мало бути виконане. (п. 4.2 Постанови пленуму Вищого господарського суду України від 29.05.2013 року № 10).

Відповідно до ч. 5 ст. 261 ЦК України за зобов'язаннями з визначеним строком виконання перебіг позовної давності починається зі спливом строку виконання.

З указаним позовом позивач звернувся 31.01.2014 року, тобто з пропуском встановленого ст. 258 ЦК України річного строку позовної давності в частині вимог про стягнення основного боргу за прострочення оплати орендних платежів за січень 2009 року – липень 2010 року, про застосування якого заявив відповідач. Доказів поважності причин пропуску указанного строку суду не надано.

Відповідно до ч. 3 ст. 267 ЦК України позовна давність застосовується судом лише за заявою сторони у спорі, зробленою до винесення ним рішення.

Місцевий господарський суд послався на положення ч. 1 ст. 264 ЦК України, якою визначено, що перебіг позовної давності переривається вчиненням особою дії, що свідчить про визнання нею свого боргу або іншого обов'язку, та на те, що відповідачем протягом 2012 року були здійснені платежі на погашення основного боргу по орендній платі.

Втім як вбачається з платіжного доручення від 02.10.2012 року № 2046 такий платіж було здійснено згідно розпорядження державного виконавця на виконання рішення господарського суду міста Києва від 30.01.2012 року № 49/69.

Тобто така оплата не свідчить про визнання відповідачем свого боргу, оскільки була здійснена на виконання судового рішення.

Відтак, оскільки відсутні підстави для переривання строку позовної давності, строк позовної давності по сплаті орендних платежів сплинув 05.06.2013 року, то у позові в цій частині має бути відмовлено.

Рішення місцевого господарського суду про задоволення позову в частині стягнення орендної плати підлягає скасуванню.

Відповідно до ст. 266 ЦК України зі спливом позовної давності до основної вимоги вважається, що позовна давність спливла і до додаткової вимоги (стягнення неустойки, накладення стягнення на заставлене майно

тощо).

Таким чином в позові про стягнення 5 327 грн. 36 коп. пені, 25 564 грн. 64 коп. втрат від інфляції, 29 053 грн. 13 коп. 3% річних також слід відмовити, а рішення місцевого господарського суду про задоволення позову в частині стягнення пені, втрат від інфляції та 3% річних підлягає скасуванню.

Крім того місцевий господарський суд не врахував поданих позивачем уточнень до позовної заяви та в тій частині, в якій розмір втрат від інфляції та 3% річних було позивачем уточнено (3% річних зменшено з 29 956 грн. 65 коп. до 29 053 грн. 13 коп. та втрати від інфляції зменшено з 25 202 грн. 40 коп. до 24 564 грн. 64 коп.) він відмовив.

Рішення місцевого господарського суду підлягає скасуванню в частині відмови в іншій частині позову.

Відповідно до ст. 651 ЦК України зміна або розірвання договору допускається лише за згодою сторін, якщо інше не встановлено договором або законом. У разі односторонньої відмови від договору у повному обсязі або частково, якщо право на таку відмову встановлено договором або законом, договір є відповідно розірваним або зміненим.

Договір може бути змінено або розірвано за рішенням суду на вимогу однієї із сторін у разі істотного порушення договору другою стороною та в інших випадках, встановлених договором або законом. Істотним є таке порушення стороною договору, коли внаслідок завданої цим шкоди друга сторона значною мірою позбавляється того, на що вона розраховувала при укладенні договору. (ч. 2 ст. 651 ЦК України)

Згідно зі ст. 782 ЦК України, наймодавець має право відмовитися від договору найму і вимагати повернення речі, якщо наймач не вносить плату за користування річчю протягом трьох місяців підряд. У разі відмови наймодавця від договору найму договір є розірваним з моменту одержання наймачем повідомлення наймодавця про відмову від договору.

Місцевий господарський суд дійшов вірного висновку про те, що матеріалами справи було встановлено факт несплати відповідачем орендної плати протягом трьох місяців підряд. Враховуючи встановлений та доведений факт порушення відповідачем умов договору оренди, а саме систематичної несплати орендних платежів, що є істотною умовою договору, місцевий господарський суд правомірно задовольнити позов в частині вимоги про розірвання договору оренди механізмів від 01.01.2008 року № 26.

Рішення місцевого господарського суду підлягає залишенню без змін в частині задоволення позову про розірвання договору оренди.

Відповідно до ст. 49 ГПК України апеляційний господарський суд здійснює перерозподіл судових витрат пропорційно до задоволених позовних вимог.

Апеляційна скарга ПрАТ „Енергошляхбудмеханізація” підлягає частковому задоволенню.

Керуючись ст.ст. 49, 99, 101, 103, 104, 105 ГПК України Київський апеляційний господарський суд –

ПОСТАНОВИВ:

1. Апеляційну скаргу Приватного акціонерного товариства

„Енергошляхбудмеханізація” на рішення господарського суду міста Києва від 01.04.2014 року по справі № 910/1631/14 задовольнити частково.

2. Рішення господарського суду міста Києва від 01.04.2014 року по справі № 910/1631/14 скасувати в частині пунктів 2, 4 резолютивної частини рішення та прийняти нове рішення по справі, яким відмовити в задоволенні позову в цій частині.

3. В частині пунктів 1, 3, 5 резолютивної частини рішення залишити без змін.

4. Стягнути з Приватного акціонерного товариства „Енергошляхбудмеханізація” (02660, м. Київ, вул. Пухівська, 1-А, ідентифікаційний код 30406244) на користь Публічного акціонерного товариства „Укренергобудмеханізація” (07300, Київська область, м. Вишгород, вул. Промислова 4, ідентифікаційний код 04630672) 1 218 (одну тисячу двісті вісімнадцять) грн. 00 коп. судового збору за розгляд позовної заяви.

5. Стягнути з Публічного акціонерного товариства „Укренергобудмеханізація” (07300, Київська область, м. Вишгород, вул. Промислова 4, ідентифікаційний код 04630672) на користь Приватного акціонерного товариства „Енергошляхбудмеханізація” (02660, м. Київ, вул. Пухівська, 1-А, ідентифікаційний код 30406244) 1 818 (одну тисячу вісімсот вісімнадцять) грн. 01 коп. судового збору за розгляд апеляційної скарги.

6. Видачу виконавчих документів доручити господарському суду міста Києва.

7. Справу № 910/1631/14 повернути до господарського суду міста Києва. Постанова набирає законної сили з дня її прийняття.

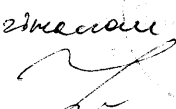
Повний текст постанови підписано __22.05.2014 р. __

Головуючий суддя

О.М. Гаврилюк

Судді

О.М. Коротун

Згідно з оригіналом
Секретар суду В. О. Мельник

А.Г. Майданевич